

‘Oku ou loto ki ai,

SIAOSI TUPOU V,

23 ‘o ‘Epeleli, 2010.

KO E LAO

KE FAKATONUTONU ‘A E LAO KI HONO TOKANGA’I ‘O E VEVE

‘OKU TU’UTU’UNI ‘e he Tu’i mo e Fale Alea ‘o Tonga ‘i he Fakataha Alea ‘a e Pule’anga ‘o pehe ni:

1. (1) ‘E ui ‘a e Lao ni ko e Lao (Fakatonutonu) ki hono Tokanga’i ‘o e Veve 2009.
- (2) ‘E ui ‘a e Lao ki hono Tokanga’i ‘o e Veve 2005 ‘i he Lao ni ko e Tefito’i Lao
2. ‘Oku fakatonutonu ‘a e kupu 2 ‘o e Tefito’i Lao ‘aki hono—
 - (a) tamate’i ‘a e ngaahi lea “ko e Ma’u Mafai” mo e ‘uhinga’i lea ai, pea fetongi’aki ‘a e lea mo e ‘uhinga’i lea ko ‘eni:
“Ma’u Mafai” ‘oku ‘uhinga ki he Kautaha Ma’u Mafai ki he Veve”;
 - (b) ‘i he hiki faka-Pilitania pe, tamate’i ‘a e lea “Ltd” ‘i he palakalafi (a) ‘o e ‘uhinga’i lea ‘o e “Ma’u Mafai kuo fakangofua”, pea fetongi’aki ‘a e lea “Limited”;
 - (c) ‘i he hiki faka-Pilitania pe, tamate’i ‘a e lea “pusposes” ‘i he palakalafi (b) ‘o e ‘uhinga’i lea ‘o e “waste”, pea fetongi’aki ‘a e lea “purposes”.
3. ‘Oku fakatonutonu ‘a e kupu 4 ‘o e Tefito’i Lao, ‘i he hiki faka-Pilitania pe, ‘aki hono tamate’i ‘a e lea “advise” mei ha feitu’u pe ‘e ha ai, pea fetongi’aki ‘a e lea “advice”.
4. ‘Oku fakatonutonu ‘a e kupu 8 ‘o e Tefito’i Lao ‘aki hono—
 - (a) fakahu atu ‘a e palakalafi (d) fo’ou ko ‘eni:
“(d) tuku atu ha laiseni ki ha taha pe ‘oku kau ‘i hono fe’aveaki fakakomesiale ‘a e ngaahi veve fakakomesiale;”
 - (b) toe faka-fika ‘a e palakalafi (d), (e) mo (f) ko e palakalafi (e), (f) mo e (g) ‘i he hokohoko pe ko ia.

5. 'Oku fakatonutonu 'a e kupu 10(3) 'o e Tefito'i Lao 'aki hono tamate'i 'a e ngaahi lea "Minisita Pa'anga" pea fakahu atu 'a e "Minisita ki he Ngaahi Pisinisi 'a e Pule'anga".
6. 'Oku fakatonutonu 'a e Tefito'i Lao 'aki hono fakahu atu 'eni hili pe 'a e kupu 11 ko e kupu 11A-

"11A. (1) 'E ngofua ke vahe'i 'e he Poate ki he 'Ofisa Pule Ma'olunga ha ngaahi fatongia 'o ha Ma'u Mafai kuo fakangofua, 'o 'ikai kau ai 'a e ngaahi me'a ni-

 - (a) ko hono fokotu'u 'o ha 'Ofisa Pule Ma'olunga;
 - (b) fokotu'u 'o ha totongi (fee) pe totongi (charge);
 - (c) no 'o ha pa'anga;
 - (d) tali 'o e ngaahi palani ngaue;
 - (e) tali 'o e toe vahe'i (re-vote) ki he fakamole ki he ngaahi ngaue kuo fokotu'u, ngaahi ngaue kuo fakahoko pe ngaahi ngaue 'oku fakalele;
 - (f) fakatau mai, fakatau atu, fakafetongi pe momoi atu 'o ha kekelele pe ha toe koloa kehe;
 - (g) tali 'o e ngaahi talamahu'inga mo e kau ngaue aleapau;
 - (h) tali 'o e Fakamatala Fakataumu'a Fakakautaha ma'ae Ma'u Mafai kuo fakangofua.

(2) 'E ngofua ke vahe'i 'e he 'Ofisa Pule Ma'olunga 'o ha Ma'u Mafai kuo fakangofua ha taha pe 'o 'ene ngaahi fatongia ki ha taha ngaue kehe 'o e Ma'u Mafai kuo fakangofua."
7. 'Oku fakatonutonu 'a e kupu 13(1) 'o e Tefito'i Lao 'aki hono-
 - (a) fakahu atu 'i he palakalafi (a) 'a e ngaahi lea "pe fakamahina" hili 'a e lea "fakata'u";
 - (b) tamate'i mei he palakalafi (b), 'i he hiki faka-Pilitania pe, 'a e lea "the" pea fetongi'aki 'a e lea "a".
8. 'Oku fakatonutonu 'a e kupu 17(4) 'o e Tefito'i Lao 'aki hono tamate'i 'a e ngaahi lea "Minisita ki he Pa'anga" pea fakahu atu 'a e "Minisita ki he Ngaahi Pisinisi 'a e Pule'anga".
9. 'Oku fakatonutonu 'a e kupu 23(3) 'o e Tefito'i Lao, 'i he hiki faka-Pilitania pe, 'aki hono tamate'i 'a e lea "in" kimu'a he lea "offence" pea fetongi'aki 'a e lea "an".
10. 'Oku fakatonutonu 'a e kupu 24 'o e Tefito'i Lao 'aki hono fakahu atu eni ko e kupu si'i (6)-

"(6) Ko ha taha pe 'oku ne kau atu ki hono fe'aveaki fakakomesiale 'o e ngaahi veve fakakomesiale ka 'oku 'ikai 'i ai ha'ane laiseni na'e tuku atu 'e ha Ma'u Mafai kuo fakangofua, 'oku ne fakahoko 'a e hia pea kuo pau ke ne ala mo'ua 'i ha'ane halaia ki he mo'ua pa'anga 'ikai toe lahi hake 'i he \$10,000 pe ko e ngaue popula ki he vaha'a taimi 'ikai toe laka hake 'i he ta'u 'e 2 pe fakatou'osi."

Na'e paasi 'i he Fale Alea 'i he 'aho 19 ni 'o 'Okatopa 2009.

BY AUTHORITY:

Metuisela Falesiva, General Manager
Tonga Print Ltd. - 2010.